

Otto Smith har i sin Bog om *Aalborg*, 1931, brugt en anden Form for Byhistorie end den gængse og gjort det med god Grund, da det, han først og fremmest vilde, var at prøve paa at vække Interessen for Byens Fortid hos det nuværende Slægtled. Han har derfor valgt at ordne sit Stof, der især stammer fra trykt Materiale, som en Række »Vandringer i den gamle Limfjordsby« og ved hver enkelt Gaard og Gade fortalt, hvad han vidste om dens tidligere Skæbne. Der er paa den Maade kommet et letlæseligt Agitationsskrift ud af det, en kort Oversigt over et stort Emne, men endnu mangler ganske vist den endelige, fuldt tilfredsstillende Behandling af Aalborgs Historie. Et godt valgt og godt gengivet Billedstof efter gamle Fotografier er af selvstændig Værdi.

Victor Hermansen.

En udpræget Modsætning til Smiths Bog er den Skildring af *Frederikssunds og Købstaden Slangerups Historie*, 1931, som skyldes Arne Sundbo. Det er et stort Arbejde om et lille Emne. Ingen af de to Byer har jo paa nogen Maade udmærket sig, og dog omfatter det foreliggende første Bind kun Tiden til 1809, medens et følgende Bind skal føre Fremstillingen op til Nutiden og tillige bringe de fornødne Tillæg. Naar Værket bliver færdigt, vil det saaledes blive meget anseeligt af Omfang, men sikkert ogsaa have udtømt Emnet fuldt ud. Ud fra en intens Arkivbenyttelse er der fremdraget en Mængde Stof, især til Byernes Personalhistorie, men de mange Enkeltheder tynger ofte Fremstillingen og slører Linjerne. Adskilligt kunde uden Skade være henvist til Noterne, og adskillige Steder er det ogsaa tvivlsomt, om Forfatteren har ramt det rigtige. Ogsaa Henvisningerne i dette første Bind er noget for sparsomme, men herpaa vil det følgende kunne raade Bod. Billederne er saa vidt muligt gengivet efter Tegninger, men det har atter medført, at adskilligt har maattet eftertegnes. Man vinder naturligvis derved en Enhed over Bogudstyret, men man taber paa den anden Side ofte mere, ved at Billedstoffets Kildeværdi bliver forringet. For flere af Illustrationernes Vedkommende gælder det tillige, at Tilknytningen til Emnet forekommer at være lovlig spinkel. Men trods disse Indvendinger, som dog ikke rammer Tegneren, Viggo Bangs Arbejde, skal Sundbos Værk alligevel ved sine gode Egenskaber nok hævde sig blandt vore nyere Købstadmonografier.

Victor Hermansen.

Da Ed. Meyer i Eftersommeren 1930 saa pludselig afgik ved Døden stod han midt i Nybearbejdelsen af det første Bind af

sin *Geschichte des Altertums*, i hvilket han i 1884 havde skildret den gamle Orients Historie indtil Perserrigets Grundlæggelse, og som han med det sidste Bind, II. 1 (*Die Zeit der ägyptischen Grossmacht*) to Aar forinden — efter en 15-aarig Stilstand — havde ført op til Slutningen af det andet Aartusind. I Ed. Meyers litterære Efterladenskaber fandtes dog Manuskriptet til et næsten fuldført Bind, som fortsatte Skildringen af den gammel-orientalske Historie op til det assyriske Verdensherredømmes Sammenbrud; alene de sidste Kapitler om Assyrrigets sidste Tider og dets Kulturliv forelaa kun i Udkast. Størstedelen af dette planlagte Bind, der i sin fuldstændige Form skulde rumme Orientens Historie indtil Oprettelsen af Achæmenidevældet og saaledes bringe den forlængst paabegyndte Nybearbejdelse af det gamle første Bind til Afslutning, var af Ed. Meyer selv bragt til Trykken, og en Del deraf forelaa allerede rentrykt ved hans Død. Fra mange Sider udtaltes Ønsket om at udsende de Kapitler deraf, som Ed. Meyer selv havde givet i Trykken som et særligt Bind af *Geschichte des Altertums*, et Ønske som Forlaget imødekom efter at en af Ed. Meyers yngre Elever, Dr. Hans Erich Stier havde paataget sig at overvaage Trykningen af det.

Det postumt udgivne Bd. II. 2 *Der Orient vom zwölften bis zur Mitte des achten Jahrhunderts* danner, trods det, at det kun er et Fragment, et sluttet Hele i den gamle Orients Historie fra det store Sammenbrud af det Statssystem, der var blevet til ved Midten af det II. Aart. f. Chr. til det afgørende Vendepunkt, da Stormagtspolitiken paany gjorde sig gældende ved Grundlæggelsen af det assyriske Verdensrige af Tiglatpilesar III ved Midten af det 8. Aarh. f. Chr. I Folkevandringerne Storm, ved »Søfolkenes« Fremstød var den gamle ægæiske Kultur gaaet til Grunde og det hethitiske Rige styrtet sammen. Det lykkedes Ægypten under Ramses III at afvise de vandrende Folks Angreb, men dette blev for lange Tider Faraonerrigets sidste militære Bedrift; i den lange Kamp med Hethiterne om Overherredømmet i Syrien var Ægyptens Kraft opbrugt; hverken Assyrien eller Babylonien, der befandt sig i politisk Forfald, havde Kraft til at løfte Arven efter Ægyptere og Hethiter. I disse halvfemte hundrede Aar af Orientens gamle Historie naar derfor de mindre Folk frem til fri Udvikling. Det bliver Fønikernes Glanstid, de israelitisk-judæiske Stammers Stormagtstid, Tiden for Aramæernes Udbredelse i Syrien og Mesopotamien. Denne Udfoldelse af de smaa Folk bringes til Ophør ved de assyriske Kongers maalbevidste og hensynsløse Politik efter 745 f. Chr. Men de sidste Forsøg af semitiske Folk paa at genrejse Verdensherredømmet blev kun af kort

Varighed: 612 brydes Assyernes Aag og ikke et Aarhundrede efter (538) holder Perserkongen Kyros sit Indtog i Babylon, den semitiske Verdens ældgamle Hovedstad.

Tyngdepunktet i Ed. Meyers Fremstilling af disse Aarhundreders Verdenshistorie ligger afgjort i hans Skildring af den israelitiske Historie, hvortil Ed. Meyer selv i banebrydende Forskninger har ydet saa vægtige Bidrag. Af det foreliggende Binds halvfemte hundrede Sider omfatter Skildringen af Israels Historie op til Nordrigets Undergang over 250 og disse er, baade i Henseende til Sprog og Indhold Bogens bedste Partier. De giver en alsidig Fremstilling af Stammernes Indvandring i Kana'an, af Brydningerne i »Dommertiden« og af Folkets politiske Historie under Kongedømmet, der uddybes ved Afsnit om Kultur, Religion og Litteratur. Om den israelitiske Historie grupperer sig først Skildringen af Ægyptens stillestaaende Historie under Præstekonger og libyske Condottierer, af det fønikiske Købmandsfolk og dets Betydning for Verdenshistorien ved dets kulturspredende Virksomhed og senere af Hethiterne, Aramæerne og Assyernerne i Syrien og Mesopotamien indtil 745 f. Chr. I Lighed med Bd. II. 1 har Udgiveren afsluttet Bogen med Kongelister, Tidstavle og et omfattende Register.

Otto Koefoed-Petersen.

Jérôme Carcopino indtager vel efter hans Lærer Gustave Bloch's Død (1923) Førstepladsen blandt de franske Historikere, der arbejder med den romerske Republik; en frodig Fantasi og en elegant Form i Forening med en glimrende Beherskelse af Kildematerialet, ikke blot det litterære, men ogsaa det epigrafiske og archæologiske sikrer ham et Verdensnavn. Men hans Fantasi og Kombinationsevne er samtidig hans Svaghed; uden tilstrækkeligt Grundlag bygger han elegante, men fantastiske og skrobelige Konstruktioner, der ofte savner en indre Sandsynlighed, og som ganske falder sammen for et velrettet Stød mod et svagt Punkt. Blandt Carcopino's Værker skal her kun omtales et Par nye, som har særlig Interesse for Historikere, hans Bøger om Graccherne og om Sulla. »*Aulour des Gracques*« (Paris 1928) indeholder fire kritiske Afhandlinger. En af dem fastslaar Appian som Hovedkilde for Gracchernes Historie, en anden beskæftiger sig med Gracchernes Familieforhold og Fødsel. Den tredje (La mort de Scipion Emilien) behandler den yngre Scipio Africanus Kamp mod Tiberius Gracchus Jordlov og undersøger de dunkle Meddelelser om hans Diktaturplaner og pludselige Død, medens den fjerde og længste (Les Triumvirs de la lex Sempronia et l'hi-